

Grey Scale #13



DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

PODYPLOMOWE STUDIUM OPERACYJNO-STRATEGICZNE

JAWNE

Egz. nr .../.....

plk dypl. mgr ZDZISŁAW WALCZEWSKI

**PRZEGRUPOWANIE ARMII DRUGIEGO RZUTU NA DUŻĄ ODLEGŁOŚĆ
I WPROWADZENIE JEJ DO BITWY Z NIEPLANOWANEJ RUBIEŻY
W OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU**

WYDZIAŁ SZTABU GENERALNEGO
Instytut Historii Armii

43373

WARSZAWA — MAJ — 1984 r.



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

PODYPLOMOWE STUDIUM OPERACYJNO-STRATEGICZNE

JAWNE

Egz. nr ... 1

plk dypl. mgr **ZDZISŁAW WALCZEWSKI**

PRZEGRUPOWANIE ARMII DRUGIEGO RZUTU NA DUŻĄ ODLEGŁOŚĆ I WPROWADZENIE JEJ DO BITWY Z NIEPLANOWANEJ RUBIEŻY W OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU

WYDZIAŁ NAUKOWY
Instytut Studiów Strategicznych

43373

WARSZAWA — MAJ — 1984 r.

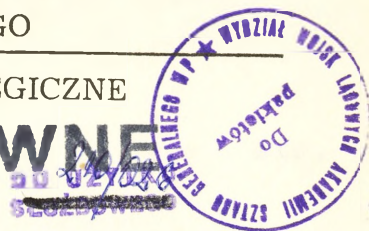
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

PODYPLOMOWE STUDIUM OPERACYJNO-STRATEGICZNE

JAWNE

DOUCZYSTWO WARSZAWSKIEGO OKRĘGU WOJSKOWEGO
KANCELARIA NR 2
Nr 03407
Wpłynęło dn. 6.02.1984 r.
Zal. Ark.



~~.....~~
Egz. nr/.....

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1983 roku
art. 66 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 55)

plk dypl. mgr ZDZISŁAW WALCZEWSKI

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

PRZEGRUPOWANIE ARMII DRUGIEGO RZUTU NA DUŻĄ ODLEGŁOŚĆ I WPROWADZENIE JEJ DO BITWY Z NIEPLANOWANEJ RUBIEŻY W OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB
Zapiski Instytutu Studiów Strategicznych

43373

WARSZAWA — MAJ — 1984 r.

SPIS TREŚCI :

	str.
I. W S T Ę P	4
1/ Istota i cel przegrupowania.	4
2/ Sposoby przegrupowania	5
3/ Wymogi stawiane w ugrupowaniu wojsk w czasie przegrupowania.	5
4/ Zakres kompleksowej organizacji przegrup- powania.	6
II. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRZEGRUPOWANIA	9
1/ Warunki przegrupowania.	9
2/ Możliwości marszowe.	11
3/ Rzuty ugrupowania marszowego	11
III. WYBRANE ELEMENTY PRACY DOWÓDCY I SZTABU ARMII W CZASIE PRZEGRUPOWANIA.	13
1/ Elementy decyzji dowódcy	13
2/ Treść planu przegrupowania	14
3/ Cechy charakterystyczne procesu kierowania przegrupowaniem przez dowódcę i sztab armii.	15
IV. WPROWADZENIE ARMII DO BITWY.	16
1/ Czynniki określające sposób wprowadzenia.	16
2/ Warunki wpływające na możliwości, sposób i czas wprowadzenia.	19
3/ Wprowadzenie w kontekście zasad sztuki operacyjnej.	22
4/ Sposoby wprowadzenia.	25
5/ Formy wprowadzenia, wnioski i cechy szcze- gólne.	26

	str.
V. WŁAŚCIWOŚCI UGRUPOWANIA OPERACYJNEGO ARMII.	28
1/ Tworzenie ugrupowania operacyjnego.	28
2/ Rodzaje zgrupowań uderzeniowych.	29
VI. PRZEJŚCIE ARMII DO UDERZENIA.	31
1/ Formy działań zaczepnych.	31
2/ Cechy szczególne przejścia armii do uderzenia.	33
VII. ZAKOŃCZENIE - WNIOSKI.	34
BIBLIOGRAFIA	36

I. W S T Ę P

1/ Istota i cel przegrupowania

Przegrupowanie wojsk, jako jedna z form manewru może być przeprowadzone w ramach operacyjnego rozwijania sił zbrojnych na TDW, dokonywania zmian w operacyjnym ugrupowaniu wojsk lub w podporządkowaniu związków operacyjnych. Istota przegrupowania wojsk armii polega na zorganizowanym ich przesunięciu zgodnie z zamiarem dowódcy - z dotychczasowego rejonu dyslokacji do planowanego rejonu wyjściowego lub na rubież wprowadzenia do bitwy do rejonu ześrodkowania /nowego rejonu działań bojowych /, z zachowaniem wymagań utrzymania przegrupowujących się związków taktycznych i oddziałów w stałej gotowości do wykonania planowanych lub nowo postawionych zadań bojowych. Przegrupowanie armii drugiego rzutu operacyjnego frontu, jako zasada, dokonywane będzie z głębi kraju w ramach operacyjnego rozwijania sił zbrojnych. Jak wskazują doświadczenia i wnioski z prowadzonych ćwiczeń, armia drugiego rzutu operacyjnego frontu może być przegrupowywana w celu :

- wzmocnienia zgrupowania wojsk rozwiniętych na TDW lub określonym kierunku operacyjnym, wchodzącego w skład drugiego rzutu frontu;
- rozwijania powodzenia pierwszego rzutu operacyjnego frontu;
- tworzenia zgrupowania uderzeniowego do prowadzenia działań

na nowym kierunku operacyjnym;

- uczestniczenia w przeciwuderzeniu lub przejścia do obrony.

W tych wymienionych i w innych możliwych przypadkach końcowym celem przegrupowania powinna być dążność do zmiany stosunku sił oraz stworzenia warunków do utrzymania lub przejęcia inicjatywy na określonym kierunku operacyjnym.

2/ Sposoby przegrupowania

Sposób przegrupowania wojsk armii zależy będzie od odległości na którą mają być przesunięte wojska oraz czasu i okresu realizacji przedsięwzięć związanych z realizacją aktualnego celu i określonych zadań.

Przegrupowanie może się odbywać :

- transportem drogowym;
- transportem kolejowym lub wodnym;
- transportem powietrznym;
- transportem kombinowanym.

3/ Wymogi stawiane ugrupowaniu wojsk w czasie przegrupowania

Przegrupowanie wojsk armii powinno odbywać się w określonym ugrupowaniu, które powinno zapewniać :

- terminowe wyjście na wyznaczone drogi marszu lub do rejonów załadowania;
- utrzymanie wysokiego tempa ruchu oraz dokonanie niezbędnego manewru, odpowiednio do zaistniałej sytuacji;

- osiągnięcie w nakazanym czasie rejonu docelowego i przyjęcie odpowiedniego ugrupowania operacyjnego w czasie jego zajmowania;
- zaopatrywanie w środki materiałowe oraz warunki dla organizacji obrony przed oddziaływaniem nieprzyjaciela.

Ugrupowanie armii w czasie przesunięcia do nakazanego rejonu zależy będzie od przewidywanego dla niej zadania po przegrupowaniu - planowanego miejsca w ugrupowaniu operacyjnym wojsk frontu.

4/ Zakres kompleksowej organizacji przegrupowania

Realizacja tego przedsięwzięcia, tj. zajęcie określonego miejsca w ugrupowaniu operacyjnym frontu może nastąpić w warunkach działań bojowych przy : inicjatywie ze strony nieprzyjaciela, stabilizacji linii frontu po obustronnych zmasowanych uderzeniach jądrowych oraz po rozbiciu nieprzyjaciela i przejściu do działań zaczepnych.

Określone w aktualnej sytuacji operacyjno-taktycznej warunki wstąpienia armii do bitwy mogą wpłynąć na : zmianę przyjętego ugrupowania operacyjnego przed osiągnięciem rejonu docelowego, nawiązanie kontaktu z dowództwami związków operacyjnych znajdujących się w bezpośredniej styczności, korektę przydzielonych wcześniej sił i środków wzmocnienia oraz potrzebę wydzielenia dodatkowych dróg marszu.

Kompleksowa organizacja przegrupowania wojsk armii obejmuje szereg przedsięwzięć organizacyjno-przygotowawczych,

planowanych w okresie pokojowym z dokonaniem korekt w okresie poprzedzającym przegrupowanie.

Do nich można zaliczyć :

- rozmieszczenie związków taktycznych i oddziałów na obszarze kraju zgodnie z planowanym kierunkiem przegrupowania;
- wybór i przygotowanie dróg oraz ustalenie zadań sił i środków obrony terytorialnej zabezpieczających przegrupowanie na terenie kraju;
- planowanie przegrupowania według kierunków, czasu jego rozpoczęcia, położenia wojsk w rejonach /alarmowych lub poprawy położenia/, określenia sposobu przegrupowania itp.;
- organizację dowodzenia.

Rozmiar planowanych przedsięwzięć zależeć będzie od konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej. Organizatorem przegrupowania będą zawsze centralne organa dowodzenia siłami zbrojnymi, które w zadaniu dla armii muszą m.in. przekazać :

- sposób organizacji przegrupowania;
- przewidywane zadania po przegrupowaniu lub zagrożenia w czasie jego realizacji;
- siły zabezpieczające przegrupowanie.

Najbardziej trudnym będzie okres, jeżeli przegrupowanie będzie realizowane w sytuacji bezspornego zagrożenia lub w czasie agresji, najdogodniejsze zaś warunki wystąpią w okresie poprzedzającym agresję, po osiągnięciu przez wojska armii rejonów poprawy położenia. Takiemu stanowi będzie sprzyjało szereg czynników, m.in.: uzyskany stan gotowości

mobilizacyjnej, uruchomienie polowego systemu dowodzenia i zaopatrywania oraz rozpoznanie sieci komunikacyjnej i terenu przez który będą przegrupowywały się wojska. Przy przegrupowaniu wojsk armii metodą przewozów kombinowanych /będzie to najszerszej wykorzystywany sposób /, najczęściej wystąpią dwa podstawowe rzuty : kołowy i kolejowy. Skład i ich wielkość zależec będzie od konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej oraz od odległości dotychczasowych rejonów rozmieszczenia w stosunku do rejonów docelowych. W przypadku niszczenia sieci kolejowej, wielkość rzutu kołowego dla armii drugiego rzutu operacyjnego frontu będzie wzrastała proporcjonalnie do ilości jednostek wyladowywanych z transportów kolejowych. Przy maksymalnym wykorzystaniu transportu kolejowego, istnieje konieczność dokładnego zgrania - w czasie i przestrzeni - ruchu rzutów kolejowych i kołowych.

Do innych czynników rzutujących na przegrupowanie armii można zaliczyć także przypadki szczególnego oddziaływania w celu opóźnienia ich podejścia. Z oceny możliwości nieprzyjaciela wynika, że będzie on miał dogodne warunki do uderzeń z powietrza, zwłaszcza w warunkach zastosowania broni jądrowej. W wyniku tych uderzeń mogą być wyeliminowane ze składu etatowego armii całe oddziały, a niejednokrotnie nawet i niektóre związki taktyczne.

Ocalałe oddziały i związki taktyczne - z uwagi na konieczność odtworzenia ich gotowości bojowej - będą mogły wznowić przegrupowanie nie wcześniej niż po 1 - 2 dobach, a poniesione straty zmuszą z reguły do dokonania zmian zarówno w ugrupowaniu marszowym, jak i w planowanym ugrupowaniu wyjścio-

wym do działań. Mogą one polegać na : wprowadzeniu jednostek /oddziałów/ drugorzutowych /rezerwowych/ do związków taktycznych pierwszego rzutu przegrupowującej się drugorzutowej armii, tworzeniu oddziałów zbiorczych, zmianie podporządkowania sił i środków wzmocnienia, wykonaniu manewru środkami materiałowymi, korekcie systemu łączności i dowodzenia.

II. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRZEGRUPOWANIA.

1/ Warunki przegrupowania

Początkiem przegrupowania wojsk armii, wychodzącej z rejonów stałej dyslokacji będzie przekroczenie linii wyjściowej przez czołowe kolumny zgrupowania, odległej o ok.40-50 km. W zależności od ustaleń, niektóre oddziały i związki taktyczne mogą wychodzić na drogi marszu wprost z rejonów stałej dyslokacji, inne z rejonów poprawy położenia, zajętych wcześniej pod pozorem ćwiczeń. Pozostałe wojska armii będą wychodzić na drogi marszu z rejonów alarmowych. Taka sytuacja wymagać będzie korygowania na bieżąco ruchu wojsk. Przegrupowanie dokonywane w okresie zagrożenia będzie w zasadzie przebiegać zgodnie z decyzją dowódcy armii i ustaleniami planu przegrupowania. Trudności mogą nastąpić z momentem rozpoczęcia przez nieprzyjaciela działań wojennych, których wpływ na przegrupowujące się wojska armii może być różny. Najbardziej skomplikowana sytuacja wystąpi przy użyciu przez nieprzyjaciela broni jądrowej

w rezultacie czego w pokaźnym stopniu obniży się zdolność przewozowa sieci kolejowej, zmniejszy się stopień przejezdności dróg, a wskutek zniszczenia przejść mostowych przepustowość dróg może się zmniejszyć około połowy. W tak złożonej sytuacji powtórne użycie broni jądrowej na przegrupowujące się wojska armii może doprowadzić do wyeliminowania jej z działań jeszcze przed wejściem do walki. W celu realizacji postawionych wcześniej zadań pierwszorzędного znaczenia nabiera problem odtworzenia gotowości bojowej oraz realizacja przedsięwzięć zapewniających kontynuowanie przegrupowania. Naczelnym zadaniem będzie odtworzenie systemu dowodzenia przegrupowujących się wojsk armii. System może być odtworzony siłami armii lub szczebla nadrzędnego. Likwidacja dalszych skutków może wymagać szeregu przedsięwzięć, które armia musi wykonać własnymi siłami, np. rozpoznanie sieci komunikacyjnej, akcje ratowniczo-ewakuacyjne, odtwarzanie gotowości bojowej porażonych oddziałów i związków taktycznych, a przy dużych stratach tworzenie oddziałów zbiorczych.

Ogólnie można stwierdzić, że w celu zorganizowanego dalszego kontynuowania przegrupowania sztab armii musi skorygować dokumentację planistyczną przy uwzględnieniu końcowych celów przegrupowania i przewidywanej operacji. Sytuację skomplikować mogą także dodatkowe lub zmienione zadania - armia może wejść do bitwy na innym niż planowano kierunku w tym i z nieplanowanej rubieży. Wówczas może ulec zmianie rejon wyjściowy, z czym wiąże się konieczność dodatkowego rozpoznania oraz dróg marszu, a także określenia sposobu zajmowania

rejonu przez poszczególne związki taktyczne i oddziały armii.

2/ Możliwości marszowe

Możliwości marszowe wojsk armii określa się przyjmując za podstawę odległość, którą w ciągu doby mogą pokonać wojska przy normalnej eksploatacji sprzętu i dopuszczalnym dobowym wysiłku ludzkim / tj. 10 godzin /. Z wniosków z ćwiczeń wynika, że w przypadku przegrupowywania po dobrych drogach i normalnych warunkach atmosferycznych prędkość może wynosić 30-40 km/godz., po drogach gruntowych ok. 20-25 km/godz. W nocy lub w warunkach ograniczonej widoczności obniży się także do 25-30 km/godz. w stosunku do normalnych warunków. Dobowy przemarsz kolumn na transporcie kołowym może wynosić 300-400 km, po drogach gruntowych i w trudnych warunkach atmosferycznych ok. 150-200 km/dobę.

3/ Rzuty ugrupowania marszowego

Armia w składzie 5-6 ZT najczęściej będzie się przegrupowywała w dwóch rzutach, po 6-7 drogach głównych / dla każdego ZT - 2-3 drogi, ABROT, SD armii i oddziały podporządkowania armijnego po 1-2 drogach /. Wynika z tego, że w pierwszym rzucie mogą być 2-3 ZT tworzące pierwszy rzut operacyjny armii w przewidywanej operacji. Jeżeli w pierwszym rzucie będą dwa ZT, to każdy z nich otrzyma trzy marszruty. Możliwe są również inne warianty podziału dróg marszu pomiędzy poszczególne ZT i oddziały armijne. We wszystkich

sytuacjach określając skład pierwszego rzutu należy dążyć do tego, aby bezpośrednio po przegrupowaniu mieć w pierwszym rzucie dostateczną ilość sił i środków do bezzwłocznego wejścia do bitwy z marszu. Dlatego też celowym będzie włączenie do kolumn ZT pierwszego rzutu ich środków wzmocnienia. Do pierwszego rzutu armii, jako zasada, powinny wejść te ZT, które mogą najszybciej osiągnąć pełną gotowość bojową i opuścić rejony stałej dyslokacji oraz wyjść na swoje drogi marszu wg ustalonego czasu rozpoczęcia przegrupowania.

Drugi rzut armii może się składać z 2-3 ZT, przegrupowywać się może w odległości 50-100 km za pierwszym rzutem, wykorzystując przy tym także drogi jednostek podporządkowania armijnego. Głębokość jego ugrupowania może wynosić ok. 100 km, a tyłów armii ok. 50 km, które będą się przegrupowywały zwykle po 3 marszrutach.

W sumie głębokość ugrupowania armii po 7 drogach może wynosić około 300-350 km.

Decyzję o przegrupowaniu podejmuje dowódca armii po uprzednim wszechstronnym wyjaśnieniu celu przegrupowania oraz po dokonaniu analizy zadania i oceny położenia. Przy tym powinien uwzględnić przewidywane działania po zakończeniu przegrupowania oraz przewidywane przeciwdziałanie nieprzyjaciela podczas przegrupowania.

III. WYBRANE ELEMENTY PRACY DOWÓDCY I SZTABU ARMII W CZASIE
PRZEGRUPOWANIA

1/ Elementy decyzji dowódcy

W decyzji na przegrupowanie dowódca armii powinien określić :

- cel przegrupowania i przewidywane zadania po jego zakończeniu;
- sposób i marszruty przegrupowania;
- ugrupowanie armii podczas przegrupowania i terminy przybycia ZT i oddziałów do rejonów wyjściowych;
- kolejność przegrupowania ZT i oddziałów armijnych, pasy przegrupowania i marszruty oraz rubieże wyjściowe, linie wyrównania i rejony odpoczynków, a przy wykorzystywaniu transportu kolejowego - stacje kolejowe za i wyładownicze /rejonny załadowania /.

Podczas organizacji przegrupowania dużo miejsca należy poświęcić tworzeniu odpowiedniego ugrupowania wojsk, armii. Tworząc je, dowódca armii bierze pod uwagę operacyjne przeznaczenie po zakończeniu przegrupowania, przewidywane sposoby zajęcia rejonu wyjściowego i wprowadzenia armii do bitwy. Szczególnie wnikliwie rozpatruje te czynniki, które mogą wpłynąć na obniżenie lub zapewnienie dogodnych warunków.

Przy tworzeniu ugrupowania dowódca armii szczególnie powinien uwzględnić :

- skład organizacyjny armii, możliwości osiągnięcia pełnej gotowości bojowej;

- ilość i jakość marszrut oraz właściwości geograficzno-fizyczne terenu;
- możliwości oddziaływania nieprzyjaciela;
- dowództwa i sztaby, z którymi należy współdziałać.

2/ Treść planu przegrupowania

Na podstawie decyzji dowódcy sztab armii opracowuje plan przegrupowania, w którym podaje :

- ugrupowanie nieprzyjaciela i prawdopodobne rubieże spotkania z nim;
- ugrupowanie wojsk armii w rejonie wyjściowym, terminy przybycia ich do rejonu i możliwe zadania;
- kolejność i terminy przegrupowania ZT i samodzielnych oddziałów armijnych;
- pasy marszu lub drogi /główne i zapasowe/, a przy przewozach stacje załadowania /wyładowania/ i przydzielone środki transportu;
- rejony odpoczynku, linie wyjściowe, linie wyrównania i czas ich przejścia;
- organizację obrony przeciwlotniczej;
- organizację służby porządkowo-ochronnej, zabezpieczenia działań bojowych i dowodzenia wojskami armii w czasie przegrupowania.

Planując przegrupowanie sztab armii powinien uwzględnić możliwość wykonania uderzeń jądrowych przez nieprzyjaciela i naruszenia systemu komunikacji oraz przewidzieć sposoby zachowania zdolności bojowej i gotowości bojowej

przegrupowujących się ZT i samodzielnych oddziałów. Przy kombinowanym przegrupowaniu wojsk sztab armii jest obowiązany obliczyć i uwzględnić w czasie ruch kolumn marszowych z przewozem transportem kolejowym /powietrznym /, przewidzieć kolejność przybycia ZT i oddziałów i możliwe działanie wojsk w razie zakłóceń przewozów kolejowych.

3/ Cechy charakterystyczne procesu kierowania przegrupowaniem przez dowódcę i sztab armii.

Okres rozpoczęcia przegrupowania przez wojska armii jest wyjątkowo ważnym determinującym całość zorganizowanego przesunięcia armii w rejon wyjściowy. Wymaga on szczególnie operatywnej pracy dowódcy i sztabu armii. Podczas przegrupowania w celu zapewnienia jego ciągłości sztab armii precyzuje zwykle na każdy następny dzień dodatkowe zadania lub potwierdza dotychczasowe. W celu zapewnienia sprawnego zajęcia rejonu wyjściowego w przewidywaniu wejścia do bitwy z marszu, przed ostatnią dobą przegrupowania, dowódca armii powinien wysunąć do przodu siły i środki rozpoznania, a także pododdziały raketowe armii i ZT pierwszego rzutu. W miarę przybliżania się wojsk armii do rejonu wyjściowego, dowódca kierując przegrupowaniem wnosi poprawki do planu przegrupowania zgodnie z otrzymaną dyrektywą lub wypracowuje decyzję na wejście do bitwy i prowadzenie operacji.

IV. WPROWADZENIE ARMII DO BITWY

1/ Czynniki określające sposób wprowadzenia

Zajmowanie przez wojska armii rejonu wyjściowego po przegrupowaniu na dużą odległość uzależnione będzie od wielu czynników, a przede wszystkim od charakteru działań i sytuacji operacyjno-taktycznej. Armia może zajmować rejon wyjściowy całością sił lub tylko głównymi siłami.

Dowódca wraz ze sztabem armii ustala czas i sposób wejścia armii do bitwy zgodnie z decyzją dowódcy frontu i na podstawie oceny sytuacji przegrupowujących się i zajmujących rejon wyjściowy wojsk.

Ze względu na zmienność sytuacji operacyjno-taktycznej należy wariantować wejście armii do bitwy i rozwinięcie operacji z różnych rubieży i w różnych kierunkach. Dowódca i sztab armii przewidują również możliwość odparcia uderzenia nieprzyjaciela, któremu udało się rozwinąć zanim wojska armii wyszły z rejonu wyjściowego. W związku z tym wojska wchodzące do rejonu wyjściowego przygotowują go jako rejon obrony.

W warunkach działań konwencjonalnych wojska raketowe armii znajdują się w ciągłej gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym. W wypadku przejścia nieprzyjaciela do obrony szczególnie ważne będzie skuteczne obezwładnienie jego systemu obrony przeciwpancernej.

Podczas wejścia do bitwy w warunkach użycia broni jądrowej szczególnym zadaniem będzie zniszczenie lub

skuteczne obezwładnienie zgrupowania wojsk nieprzyjaciela na głównym kierunku uderzenia armii.

Ważnymi przedsięwzięciami związanymi z wejściem armii do bitwy jest uzgodnienie współdziałania:

- z armiami /armią / i ZT prowadzącymi działania w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem;
- z sąsiednią armią, a niekiedy ZT;
- wewnątrz wchodzących do bitwy wojsk, a zwłaszcza w okresie wykonywania uderzeń jądrowych i wykorzystania ich skutków;
- z rodzajami wojsk i służb oraz z lotnictwem.

Uzgodnianie współdziałania z wojskami wchodzącymi do bitwy należy ściśle wiązać z działaniami wojsk znajdujących się w rejonie wyjściowym i tych, które znajdują się na drogach przegrupowania przy podejściu do rejonu wyjściowego.

Podczas wchodzenia do rejonu wyjściowego należy wszechstronnie rozpatrzyć i uwzględnić w decyzjach zaistniałe warunki sytuacji operacyjno-taktycznej i konkretne warunki terenu oraz możliwości nieprzyjaciela w zakresie rozwijania natarcia lub przejścia do obrony. W związku z tym ZT pierwszego rzutu operacyjnego armii będą wchodziły do walki kolejno, w miarę podchodzenia, nie czekając na podejście i przejście do działań zaczepnych poszczególnych ZT na innych kierunkach. Wojska armii będą dążyć do max. wykorzystania skutków uderzeń jądrowych lub tylko uderzeń artylerii i lotnictwa / przy działaniach z użyciem środków konwencjonalnych/, wykonując gwałtowne i głębokie uderzenia w celu

jak najszybszego wyjścia w rejon stanowisk ogniowych artylerii i stanowisk startowych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, ostatecznego rozbitcia jego zgrupowań oraz opanowania ważnych obiektów /rejonów/

Przyczyny natychmiastowego użycia wojsk armii po przegrupowaniu wynikają z następujących sytuacji :

- utrzymywania po obydwu stronach w czasie pokojowym takiej ilości wojsk lądowych, które wystarczą do utworzenia tylko pierwszych rzutów operacyjnych;
- utrzymywania armii, jako kolejnego rzutu bezpośrednio za wojskami pierwszorzutowymi jest sprzeczne z zasadą optymalnego wykorzystania sił przy uwzględnieniu stosunku tempa natarcia do tempa marszu;
- niebezpieczeństwa utrzymywania armii odwodowych bezpośrednio za armiami pierwszorzutowymi.

Oprócz wymienionych tych trzech zasadniczych mogą grać rolę i inne przyczyny np.: duży skok w zasięgu oddziaływania na siebie /broń jądrowa, środki rozpoznania /, wzrost ruchliwości wojsk. Ale te dodatkowe są pochodnymi tych trzech podstawowych.

Z tego rozważania możemy dojść do ogólnego wniosku, że obiektywne przyczyny narzucają konieczność wprowadzania wojsk do bitwy natychmiast po zakończeniu marszu lub w czasie jego trwania z nieplanowanej rubieży

2/ Warunki wpływające na możliwości, sposób i czas wprowadzenia.

Na możliwość, sposób i czas wprowadzenia armii do bitwy, po wykonaniu przez nią marszu na dużą odległość, zasadniczy wpływ wywierają warunki w jakich się armia znajduje. Do nich można zaliczyć :

- a/ stan armii w jakim zakończyła marsz;
- b/ sposób działania i możliwości nieprzyjaciela;
- c/ sytuacja wojsk działających w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem;
- d/ właściwości kierunku operacyjnego.

a/ Stan armii ma decydujące znaczenie. Przegrupowanie w naszych warunkach może odbywać się głównie w ramach operacyjnego rozwijania sił zbrojnych i może być przeprowadzone w okresie zagrożenia lub po rozpoczęciu działań bojowych. W pierwszym przypadku armia może być przegrupowywana w dwóch etapach : poprawa dyslokacji poprzez zajęcie rejonu bliżej przeciwnika - ale w granicach państwowych, wykonanie marszu bezpośredniego do rejonu wprowadzenia do działań lub rejonu wyjściowego. Gdy operacyjne rozwijanie sił zbrojnych zaczyna się po rozpoczęciu działań, armia będzie wykonywała marsz bezpośrednio do rejonu wyjściowego. Stan armii po wykonaniu marszu na dużą odległość wpływa na możliwości bezpośredniego wejścia jej do rejonu wprowadzenia do działań, oczywiście gdy marsz odbywa się w okresie zagrożenia państwa i zgodnie z planem operacyjnym.

b/ Sposób działania nieprzyjaciela - w pasie armii może prowadzić działania obronne, odchodzić lub wykonywać uderzenie. Armia może wchodzić do bitwy w celu przełamania obrony, rozpoczynać operację bitwą spotkaniową lub pościgiem. W zależności od głębokości, na jakiej armia będzie wprowadzana oraz od czasu trwania operacji frontowej, może ona mieć do czynienia z różnymi siłami. Stwarza to warunki wpływające na sposób wejścia do działań, na ugrupowanie operacyjne oraz na czas wejścia do bitwy. Oprócz sytuacji ilościowej duże znaczenie ma także sytuacja powietrzna i warunki terenowe. Czynniki te wywierają wpływ na ugrupowanie operacyjne armii, która po przegrupowaniu się na dużą odległość przy oddziaływaniu nieprzyjaciela może nie doprowadzić równocześnie całości sił do rejonu wyjściowego. Regułą będzie dążenie do wprowadzenia tych sił, które są aktualnie w gotowości do użycia. Przeciwnik wywiera też istotny wpływ na sposób wprowadzenia armii. Inaczej może ona wchodzić na zorganizowaną obronę, a jeszcze inaczej na przeciwnika przechodzącego do doraźnie organizowanej obrony.

c/ Sytuacja wojsk działających w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. Dla naszej armii typowym będzie

wchodzenie do działań pod przykryciem wojsk pierwszego rzutu operacyjnego frontu, które mogą :

- prowadzić działania zaczepne i wówczas armia wchodzi w celu spotęgowania uderzenia;

- prowadzić działania obronne i świeża armia wchodzi w celu wykonania przeciwuderzenia lub zmiany działań na zaczepne;

- mogą prowadzić działania obronne równoległe z nieprzyjacielem po wygaśnięciu działań zaczepnych jednej ze stron i wówczas świeża armia wchodzi dla zainicjowania operacji zaczepnej frontu;
- prowadzić działania osłonowe.

Takie sposoby rzutują na formy działania armii, a przede wszystkim na ugrupowanie operacyjne, na sposób i czas wejścia, głębokość zadań i tempo działań.

d/ Właściwości kierunku operacyjnego.

Armia może być użyta na każdym z kierunków operacyjnych, ale szczególną rolę będzie odgrywać ilość dróg, ilość i szerokość przeszkód wodnych, konfiguracja terenu, gęstość sieci osadniczej.

W wyniku analizy powyższych czynników można dojść do wniosku, że armia może być wprowadzana w bardzo różnorodnych okolicznościach. Skala tej różnorodności jest tak rozległa, że sprowadza się do niepowtarzalności żadnego z konkretnych warunków. W związku z tym można wyodrębnić dwa zasadnicze :

- 1/ wprowadzenie armii do bitwy w ramach operacyjnego rozwinięcia sił zbrojnych;
- 2/ wprowadzenie armii do bitwy przegrupowanej z głębi kraju w trakcie działań wojennych.

3/ Wprowadzenie w kontekście zasad sztuki operacyjnej.

Wychodząc szczególnie z drugiego warunku, możemy dojść do wniosku, że istnieje konieczność wprowadzania armii do bitwy bezpośrednio po przegrupowaniu oraz, że odbywać się ono może w określonej sytuacji, w tym także z nieplanowanej rubieży. W związku z tym należy także poszukać odpowiedzi na pytanie - czym może charakteryzować się wprowadzenie w takich warunkach? Odpowiadając na nie należy przeanalizować samo zjawisko wprowadzenia armii w kontekście zasad sztuki operacyjnej, a następnie rozpatrzeć jej rolę oraz czynności, które ma wykonać po zakończeniu przegrupowania. Zajmę się tylko niektórymi wybranymi ww zasadami sztuki operacyjnej.

C e l - ogólny to wykonanie uderzenia. Armia osiąga go poprzez doprowadzenie wojsk do rubieży wejścia i stworzenie właściwego ugrupowania operacyjnego oraz przez postawienie zadań na przemarsz i wejście z określonej rubieży, w tym także nieplanowanej. Z celu wynika wybór sposobu wejścia oraz konieczność określonego sposobu działania.

Koncentracja wysiłku - cała uwaga skierowana jest na doprowadzenie wojsk do rubieży starcia z nieprzyjacielem, a szczególnie przy wejściu do walki z nieplanowanej rubieży na zorganizowaniu niezbędnego ugrupowania operacyjnego. Jest to naturalne, gdyż koncentracja wysiłku w tym wypadku będzie w trudnych warunkach - może zajść konieczność organizowania lub dokonania korekt we wcześniej przyjętym ugrupowaniu.

Optymalne wykorzystanie sił - realizacja tej zasady polegała będzie na doprowadzeniu i wprowadzeniu określonej ilości wojsk z celem uzyskania największej siły uderzeniowej. Nieprzyjaciel będzie zawsze dążył do uniemożliwienia zrealizowania wcześniej założonych przez nas koncepcji i niejednokrotnie zmusi do wcześniejszego rozwinięcia przegrupowujących się wojsk armii - tym sposobem armia drugiego rzutu operacyjnego frontu z reguły będzie wprowadzona do bitwy pod silnym oddziaływaniem przeciwnika. Opóźnianie podejścia poprzez niszczenie /obezwładnianie / przy pomocy uderzeń jądrowych i lotnictwa wykrytych ZT może stworzyć szereg trudności w równomiernym podchodzeniu wojsk armii do rubieży wejścia do bitwy. W takich warunkach wprowadzenie niezbędnych wojsk armii wyraża zasadę optymalnego wykorzystania sił - tyle, ile jest niezbędne do wykonania zadania.

Zaskoczenie - zasada dość ważna, gdyż armia drugiego operacyjnego frontu bez jej zastosowania nie będzie mogła wejść bezpiecznie i po drugie dużym zaskoczeniem dla nieprzyjaciela będzie pojawienie się świeżej armii na polu bitwy. Uzyskanie takiego rezultatu będzie bardzo trudne ze względu na to, że nieprzyjaciel będzie ją widział jako obiekt znaczenia operacyjnego. Wobec tego można będzie osiągnąć zaskoczenie poprzez zastosowanie nieszablonowych rozwiązań, a w tym przez pewnego rodzaju ryzyko i przewidywanie operacyjne, a także poprzez wejście armii do bitwy z nieplanowanej rubieży. Należy tu wyjść z założenia, że długotrwałość zaskoczenia jest proporcjonalna do wielkości wojsk wykonujących czynności zaskoczenia poprzez skryte całkowicie lub

częściowe wprowadzenie świeżej armii. Należy stwierdzić, że wchodząca z marszu armia może być organizatorem i twórcą zaskoczenia taktycznego ze skutkami nie przekraczającymi jednej doby.

Manewr - realizacja tej zasady może zniwelować skutki określonego działania nieprzyjaciela, gdyż wprowadzona armia do bitwy jest wykonawcą manewru frontowego - określone jej wprowadzenie wynika z nadrzędnie zamierzonego manewru.

Współdziałanie - zasadę tę w tym przypadku należy rozpatrywać w kontekście specyfiki współdziałania w armii wprowadzanej do bitwy bez styczności z nieprzyjacielem. Wewnątrz armii będzie to dotyczyło : przemarszu do rubieży wprowadzenia, wchodzenia i prowadzenia operacji. Z sąsiednimi armiami - będzie skomplikowane, gdyż musi być nawiązane wcześniej zanim armia wejdzie w ich sąsiedztwo.

Swoboda działania - szczególnie w czasie i przestrzeni tzn., że armia może być wprowadzana na wystarczającym obszarze i w dostatecznym przedziale czasowym. Ma ona dwie postaci:

- po pierwsze - dysponentem wartości tej zasady jest przełożony, który stawia armii zadanie na operację;
- po drugie - dowódca armii zapewnia swobodę działania swoim wojskom.

Reasumując jest ona otrzymywana z góry i zapewniana we własnym zakresie.

Spełnienie powyższych wybranych /wg mnie w tym

przypadku zasadniczych /zasad powinno zapewnić armii bezkolizyjne wejście do bitwy, niespełnienie zmniejszy takie szanse.

4/ Sposoby wprowadzenia

Ze względu na brak w literaturze wojskowej określenia pojęcia sposobu, dla próby przedstawienia należy wziąć pod uwagę tryb wprowadzenia wyrażany wielkością oraz kolejnością użycia wojsk. Kierując się tym można wyodrębnić trzy następujące sposoby :

- a/ wprowadzenie armii do bitwy całością sił;
- b/ wprowadzenie armii do bitwy częścią sił;
- c/ wprowadzenie armii do bitwy kolejnymi zgrupowaniami.

ad a/ Polega na jednoczesnym zaangażowaniu wszystkich sił. Sposób ten występuje z reguły przy przełamywaniu obrony nieprzyjaciela. Jego wybór nie zależy tylko od celu postawionego przed armią, ale przede wszystkim od warunków, jakie się aktualnie wytworzyły. Możliwy do zrealizowania kiedy całość sił armii znajduje się już w rejonie wyjściowym /wprowadzenia/.

ad b/ Wybór tego sposobu zależy od dwóch głównych warunków.

1. Braku możliwości rozwinięcia wszystkich wojsk w rejonie wprowadzenia mimo posiadania całości sił. Jest on wymuszony ze względu na zagęszczenie wojsk w rejonie wprowadzenia/.

dzenia oraz sytuację wojsk działających w styczności z nieprzyjacielem i właściwości terenu.

2. Wprowadzenie części sił armii wynika z braku potrzeby, jest wynikiem celowego użycia określonej ilości sił niezbędnych do wykonania zadania.

ad c/ Sposób najtrudniejszy, gdyż trzeba tu go pogodzić z zasadą koncentracji wysiłku. Chodzi tu o opłacalność, nie można przecież przesądzać sprawy, że koncentracja wysiłku na dzisiejszym polu walki odnosi się tylko do równoczesnego uderzenia jak największą ilością sił. Sposób ten chyba będzie miał najszersze zastosowanie w działaniach prowadzonych z użyciem broni jądrowej, gdyż uderzeniami jądrowymi można powstrzymać lub niedopuszczyć do walki świeżych ZT ze składu armii. Dlatego wydaje się, że powszechnym zjawiskiem będzie wchodzenie armii do bitwy częściami.

5/ Formy wprowadzenia, wnioski i cechy szczególne

Każdy z powyższych trzech sposobów wprowadzania może przybrać formę :

- przekroczenia wojsk działających w styczności z nieprzyjacielem;
 - wejścia w lukę wytworzoną w ugrupowaniu tych wojsk.
- Żadna z tych form nie występuje w postaci czystej, chociaż nie można wykluczyć takiej możliwości, szczególnie przy prowadzeniu działań z użyciem broni jądrowej.

Reasumując dotychczas przedstawione możliwe sposoby i formy należy stwierdzić, że wprowadzenie armii do bitwy po przegrupowaniu na dużą odległość charakteryzuje się:

1/ Koniecznością dążenia do jej wprowadzenia bezpośrednio po zakończeniu przegrupowania.

2/ Potrzebą zatrzymania wojsk na pewien czas, mimo dążenia do wprowadzenia armii bezpośrednio po zakończeniu przegrupowania z marszu. Czas ten jest potrzebny na wypracowanie decyzji, zaplanowanie działań, postawienie zadań, zorganizowanie współdziałania oraz odtworzenie zapasów materiałowych.

3/ Wyznaczeniem rejonu wprowadzenia do bitwy, skąd armia wykonuje uderzenie.

4/ Sposobami wprowadzenia /całością sił, częścią sił, kolejnymi zgrupowaniami / oraz formami /przekroczenie ugrupowania wojsk działających w styczności z nieprzyjacielem lub wejście w lukę wytworzoną w ugrupowaniu tych wojsk/.

Rozwinięcie wojsk do bitwy po przegrupowaniu armii na dużą odległość ma szereg cech szczególnych :

- tworzenie ugrupowania operacyjnego w ruchu, w trakcie przegrupowania;

- prowadzenie przegrupowania w ramach operacji wg tylko temu właściwego sposobu, innego jak dla przegrupowania na dużą odległość;

- różna wielkość czasu potrzebnego na przejście do uderzenia w zależności od formy natarcia.

Jednak należy nie zapominać o tym, że zanim armia wejdzie w bezpośrednie starcie z przeciwnikiem konieczne jest podjęcie szeregu zabiegów przygotowawczych. Najpierw trwa proces koncentracji, który dla wojsk przegrupowywanych na dużą odległość, kończy się w rejonie wyjściowym do bitwy. Następnie wojska armii muszą przyjąć odpowiednie ugrupowanie operacyjne. Proces ten jest rozłożony w czasie i w przestrzeni, tj. od momentu opuszczania rejonu wyjściowego, aż do zajęcia rejonu wprowadzenia, a więc przebiega cały czas w ruchu. Z kolei następuje przejście wojsk do uderzenia w sposób zależny od rodzaju działań prowadzonych przez nieprzyjaciela.

V. WŁAŚCIWOŚCI UGRUPOWANIA OPERACYJNEGO ARMII.

1/ Tworzenie ugrupowania operacyjnego

Armia dyslokowana całością sił z dala od przewidywanej rubieży starcia wychodzi na trasy przegrupowania w określonej kolejności i tworzy ugrupowanie marszowe, które ma zapewnić najlepsze możliwości szybkiego przesunięcia wojsk do nowych rejonów. Powinno ono także być zgodne z przewidywanymi działaniami i zapewniać dogodne warunki do przejścia w ugrupowanie operacyjne.

Doprowadzenie wojsk armii do rejonu wyjściowego jest więc wstępnym etapem budowy ugrupowania operacyjnego. Lecz same wojska przybyłe z głębi nie stanowią jeszcze zazwyczaj pełnego tworzywa przyszłego ugrupowania. Wchodzą do nich jeszcze dwa składniki :

1/ wzmocnienie - artyleryjskie, przeciwlotnicze, inżynieryjne itp. oraz zabiegi organizacyjne tj. podporządkowywanie nowych ZT z odwodów frontowych, wyprowadzanie ze składu armii niektórych wojsk;

2/ wojska działające dotychczas w styczności z nieprzyjacielem, ale tylko wówczas, kiedy w całości lub częściowo są podporządkowane armii. Nieprzerwanie prowadząc działania, wchodzą one w nowe ugrupowanie operacyjne i jako pierwsze z wojsk armii przystępują do wykonywania zadania.

Zatem tworzenie ugrupowania operacyjnego armii przybyłej z głębi jest procesem długotrwałym i złożonym. Przybycie wojsk, z których jest możliwe utworzenie choćby jednego zgrupowania, daje w określonych okolicznościach podstawę do rozpoczęcia operacji. Dążenie do zebrania całości wojsk w jednym czasie i równoczesnego doprowadzenia ich na podstawy wyjściowe jest celem, który przy dzisiejszych zasięgach oddziaływania pozostaje tylko dążeniem, materializowanym i w czasie przygotowania operacji i w czasie samej operacji. Wobec powyższego tworzenie ugrupowania może być tylko procesem ciągłym, rozłożonym w czasie i w przestrzeni. Ugrupowanie armii do prowadzenia działań zaczepnych nie polega tylko na podziale na nacierające rzuty i odwody. Konieczność osiągnięcia zdecydowanej przewagi zmusza do szukania rozstrzygnięcia na kierunkach i dlatego rozmieszczenie sił jest nierównomierne.

2/ Rodzaje zgrupowań uderzeniowych

W przypadku gdy przeważająca część wykonuje uderzenie,

a pozostałe siły wiążą nieprzyjaciela, można wyprowadzić myśl, że wojska armii są podzielone na zgrupowania wykonujące określone zadania w ramach ogólnego zadania armijnego. W operacji zaczepnej możemy wyróżnić :

a/ zgrupowanie uderzeniowe - formowane w celu rozbicia nieprzyjaciela na określonych kierunkach. Formowanie tych zgrupowań przebiega w ramach tworzenia ugrupowania operacyjnego z wojsk nie działających w bezpośredniej styczności i pod przykryciem wojsk działających w styczności, z wojsk przybyłych z głębi operacyjnej oraz z tej części wojsk podporządkowanych armii, które nie są bezpośrednio zaangażowane w walkę;

b/ zgrupowanie wiążące - formowane w celu osłony zgrupowań uderzeniowych. Do ich składu armia wydziela zdecydowanie mniejszą ilość sił niż do uderzeniowych, zwłaszcza te wojska, których z różnych względów nie można użyć w zgrupowaniach uderzeniowych. Mogą być także tworzone z wojsk działających w styczności oraz przegrupowywanych z głębi. W sporadycznych wypadkach armia - przybyła całością sił z głębi może być zmuszona do tworzenia ugrupowania operacyjnego tylko z przegrupowanych wojsk - zarówno zgrupowania uderzeniowego jak i wiążącego.

Przedstawiona powyżej analiza ugrupowania operacyjnego armii, wprowadzanej do bitwy po przegrupowaniu na dużą odległość upoważnia do określenia właściwości ugrupowania tworzonego w tych warunkach.

Do nich można zaliczyć :

1/ ugrupowanie operacyjne armii jest tworzone w ruchu, w czasie przeznaczonym na dojście do nieprzyjaciela;

2/ w skład ugrupowania armii mogą wchodzić nie tylko wojska przegrupowane na dużą odległość, lecz także działające w styczności, co ma zasadniczy wpływ na tworzenie ugrupowania operacyjnego, z tego względu, że z tych wojsk można zorganizować zgrupowanie wiążące, a ze świeżych podchodzących z głębi - uderzeniowe;

3/ w przeciwieństwie do tworzenia ugrupowania w styczności z nieprzyjacielem, w okolicznościach przedstawionych powyżej, ugrupowanie jest "płynne" - nie egzystuje równocześnie /jedne elementy przechodzą już do uderzenia, inne mogą być jeszcze w marszu/.

VI. PRZEJŚCIE ARMII DO UDERZENIA

1. Formy działań zaczepnych.

Wojska przechodzące do uderzenia w rejonie wprowadzenia armii do bitwy znajdują się na podstawach wyjściowych, z wyjątkiem dywizji pierwszorzutowych, zatrzymanych w swoich rejonach wyjściowych. One właśnie grają dominującą rolę w tej fazie wchodzenia armii do bitwy. W rejonach wyjściowych wykonują szereg czynności przygotowawczych, które możemy podzielić na trzy grupy :

- 1/ postawienie zadań i zorganizowanie współdziałania;
- 2/ przygotowanie stanów osobowych;
- 3/ przygotowanie sprzętu technicznego.

Oprócz powyższych czynników czas przebywania w rejonach wyjściowych limitowany będzie formą działań zaczepnych, którą armia rozpocznie operacją. Możliwymi formami mogą być:

a/ Przełamanie - najbardziej złożona forma, decydujące znaczenie mają tu dwa czynniki - czas i przewaga.

Przełamanie kończy się, kiedy zostaje wykonany manewr.

Pod pojęciem czasu rozumie się tempo łamania kolejnych pozycji, które powinno wyprzedzać czas potrzebny nieprzyjacielowi na dokonanie manewru odwodami z innych kierunków w celu odtworzenia ciągłości systemu obrony.

Jeżeli chodzi o przewagę, to najogólniej mówiąc - musi być większa od 2-krotnej i to nie tylko na całej szerokości i głębokości odcinka przełamania, ale odpowiednio szerzej po obydwóch jego stronach.

Przewagę na odcinku przełamania łączyć trzeba w skali operacyjnej, ponieważ wtedy tylko można przełamanie uważać za sukces, kiedy związek operacyjny osiąga zdolność swobodnego wyboru dalszego kierunku działania.

b/ Pościg - odmiennosc od przełamania wyraża się :

- w ugrupowaniu armii, które nie wymaga tak wielkiej koncentracji sił;

- w działaniu dywizji pierwszorzutowych - będą w ugrupowaniu

marszowym, właściwym dla uszykowania w przewidywaniu boju spotkaniowego z oddziałami wydzielonymi w przodzie, a więc odpada konieczność zajmowania podstaw wyjściowych i stanowisk ogniowych przez rodzaje wojsk np.: artylerię, wojska inżynieryjne itp.;

- w sposobie działania rodzajów wojsk - ze względu na duże tempo pościgu działały będą częścią sił, mając stale pozostałość swoich wojsk na trasach przegrupowania.

c/ Bój spotkaniowy - wejście do jego rozegrania różni się tym, że występują równocześnie zgrupowania uderzeniowe i wiążące, tworzone z sił armii. Ponadto w tym rodzaju działań wyłaniają się duże szanse zastosowania na szeroką skalę manewru i w ten sposób możliwości pobicia nieprzyjaciela nawet mniejszymi siłami.

Z powyżej przedstawionych form wynika, że w całości kształcie przebiegu przejścia do uderzenia unaoczniają się znaczne różnice przede wszystkim co do ilości czasu potrzebnego na wykonanie każdej z nich oraz w stopniu, szczególności przy zastosowaniu wybranej, a raczej nakazanej decyzją dowódcy armii formy działań zgrupowanych.

2/ Cechy szczególne przejścia armii do uderzenia.

Reasumując należy stwierdzić, że rozwinięcie wojsk do bitwy po przegrupowaniu armii na dużą odległość ma szereg cech szczególnych. Charakteryzują się one głównie :

a/ tworzeniem ugrupowania operacyjnego w ruchu, w trakcie przegrupowania armii do rejonu wprowadzenia;

b/ prowadzeniem przegrupowania w ramach operacji, sposobem różnym niż jak dla przegrupowania na dużą odległość.

Różnice występują : w specyficie ugrupowania marszowego wojsk, określonej technice prowadzenia marszu /krótsze ugrupowania i krótszy czas na przemarsz /;

c/ różną wielkością czasu potrzebnego na przejście do uderzenia w zależności od formy natarcia.

VII. ZAKOŃCZENIE - WNIOSKI

1/ Cechą charakterystyczną współczesnych działań jest wprowadzenie świeżych sił o znaczeniu operacyjnym bez długotrwałych zabiegów przygotowawczych i to zjawisko należy traktować jako typowe.

2/ Akt wprowadzenia do bitwy stanowi część operacji, mieści się w etapie jej przygotowania i powinien być podporządkowany zasadom sztuki operacyjnej.

3/ Przygotowanie wojsk do bitwy prowadzone jest przede wszystkim w rejonie wyjściowym.

4/ Wprowadzenie do bitwy może być przeprowadzone różnymi sposobami, które zależą od aktualnych potrzeb i możliwości.

5/ Tworzenie ugrupowania operacyjnego armii wchodzącej do bitwy po przegrupowaniu na dużą odległość jest procesem przebiegającym / realizowanym / w ruchu.

6/ Armia może przechodzić do uderzenia dla wykonania przełamania, dla rozegrania bitwy spotkaniowej lub pościgu. Każda z tych form natarcia wymaga różnego stopnia przygotowania.

B I B L I O G R A F I A

1. Vademecum operacyjno-taktyczne. Armia ogólnowojskowa. ASG WP wew. 3710/82.
2. Regulamin sztabów /tymczasowy /. Szt.Gen. 1108/83.
3. Metoda i treść pracy dowódcy armii /i jego sztabu / podczas wypracowywania decyzji do operacji zaczepnej. Płk prof.dr K.Nóžko, ASG WP pf 44.
4. Piereguppirowka obszczewojzkowych opieratiwnych sojedinienn na bolsze rasstojanija, rozwiertywanie ich w zonie bojowych dzieistwi i wwod w srażenie. Płk prof.dr K.Nožko ASG WP pf 275.
5. Rozwijanie wojsk do dziełań zaczepnych z uwzględnieniem warunków przejmowania inicjatywy operacyjnej bez użycia broni jądrowej ASG WP 0492.
6. Wprowadzenie armii do bitwy w operacji zaczepnej po przegrupowaniu wojsk na dużą odległość, ASG WP 0117.
7. Biuletyn Informacyjny Nr 2/143/część pierwsza/. Szt.Gen.WP 021421.
8. Zeszyt naukowy Nr 1/26/81, ASG WP.
9. Zeszyt naukowy Nr 1/29/82, ASG WP.
10. Zeszyt naukowy Nr 4/32/82, ASG WP.

B I B L I O G R A F I A

1. Wzrost operacyjno-taktyczny. Armię ogólnowojenną.
ASG WP, Warszawa, 1952.

2. Regulamin ćwiczeń taktycznych. Cz. Gen. 1100/83.

3. Metoda i treść pracy dowódcy armii i jego sztabu /
podczas wypracowywania decyzji do operacji zaczepnej.
Pik prof. dr K. Norko, ASG WP, 44.

4. Pierwotne zadania dowódców jednostek operacyjnych
zorganizowanych na polach walki, rozkazywania im
w czasie bojowych działań i wód w terenie.
Pik prof. dr K. Norko, ASG WP, 275.

5. Rozwinięcie wojsk do działań zaczepnych z uwzględnieniem

wzrostu przeobrażenia inteliży operacyjnej bez
Wydrukowano 2 egz
egz nr 1 - ASG
" 2 - as

wyk płk Walczewski tel. 775-08

druk SD dnia 23.05.84
nr O 603

6. Wprowadzenie armii do bitwy w operacji zaczepnej, ASG WP, 0117.

7. Biuletyn Informacyjny nr 2143 / część pierwsza /
Cz. Gen. WP 021431.

8. Zeszyt naukowy nr 1/52/81, ASG WP.

9. Zeszyt naukowy nr 1/52/82, ASG WP.

10. Zeszyt naukowy nr 4/52/82, ASG WP.